

SCHEIDER
OP SCHOOL

PREVENTIE VAN ALCOHOL, CANNABIS EN TABAK

IN HET VOORTGEZET SPECIAAL ONDERWIJS

Leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) met ernstige psychische stoornissen en gedragsproblemen, gebruiken meer en vaker alcohol en/of drugs dan leerlingen in het reguliere onderwijs. Zij hebben een groter risico op problematisch middelengebruik en verslaving. Ook brengt het gebruik van medicatie bij deze leerlingen een extra risico met zich mee in combinatie met middelengebruik.

Deze leerlingen vormen een risicogroep en middelenpreventie kan bijdragen aan het voorkomen en verminderen van problematisch gebruik en verslaving. Middelenpreventie heeft vier pijlers: educatie voor de leerlingen, schoolbeleid, signalering en begeleiding van leerlingen en de schoolomgeving.

- *Be wise, think twice*: een lesprogramma voor het VSO.
- *Cool zeker!*: een theatervoorstelling voor leerlingen, met voorafgaand een deskundigheidsbevordering voor docenten over signalering en begeleiding van problemen door middelengebruik.
- *TRIP*: een bordspel om met leerlingen in het VSO in gesprek te gaan over alcohol en drugs.
- *Be wise, think twice* en *Cool Zeker!* kunnen gecombineerd worden aangeboden.

BE WISE, THINK TWICE

Het lesprogramma richt zich op bewustwording van de risico's van alcohol en drugs en de attitude van de leerlingen ten opzichte van middelen(gebruik). Daarnaast ondersteunt Be wise, think twice docenten bij het signaleren van leerlingen met middelenproblematiek, doordat het onderwerp bespreekbaar wordt gemaakt met de leerlingen.

Voor wie?

Be wise, think twice is beschikbaar voor de eerste twee klassen (onderbouw) van het voortgezet speciaal onderwijs.

Hoe ziet Be wise, think twice eruit?

Be wise, think twice bestaat uit 4 lessen. Alle lessen bestaan uit het overdragen van kennis, opdrachten en gesprekken tussen leerlingen en hun docent of met elkaar. Een rode draad in de lessen zijn filmpjes van jongeren die een periode afhankelijk zijn geweest van middelengebruik. Het gaat dan om de negatieve gevolgen ervan, de reden waarom ze gestopt zijn en hoe dat hun leven weer in een positieve balans heeft gebracht.

Be wise, think twice uitvoeren?

Mocht u geïnteresseerd zijn in het lespakket, neem dan contact op met uw contactpersoon van de GGD of de regionale instelling voor verslavingszorg. Docenten krijgen een training van 2 uur van een hiervoor opgeleide preventiewerker van een van deze instellingen. Na deze training kan een licentie aangeschaft worden voor de digitale docentenomgeving, waarin alle lesinstructies en (leerling)materialen beschikbaar zijn voor de uitvoering van het lesprogramma. Aan de licentie zijn kosten verbonden, informeer hierover bij uw contactpersoon van de verslavingszorginstelling of GGD.

COOL ZEKER!

Na het lesprogramma *Be wise, think twice*, kan ter versterking de theatervoorstelling *Cool Zeker!* ingezet worden. Het doel van deze voorstelling is: bewustwording en bespreekbaar maken van middelengebruik, de houding beïnvloeden ten opzichte van middelen en het zoeken van hulp en tot slot het samen met de docenten signaleren van middelengebruik. Bij deze theatervoorstelling hoort een deskundigheidsbevordering signaleren en begeleiden voor docenten, die verzorgd wordt door een preventiewerker van de GGD of instelling voor verslavingszorg.

Voor wie?

Cool zeker! is beschikbaar vanaf de 2^e klas van het voortgezet speciaal onderwijs.

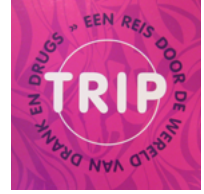
Hoe ziet *Cool zeker!* eruit?

Tijdens de interactieve theatervoorstelling, volgen de leerlingen 3 jongeren die in hun leven in aanraking komen met verschillende verslavingen. De acteurs gaan tussen de scènes door in gesprek met de leerlingen over wat zij hebben gezien en gehoord. De theatervoorstelling duurt 1 lesuur en kan aan meerdere klassen tegelijk worden aangeboden, met een maximum van 30 leerlingen.

Voorafgaand aan de voorstelling is het volgen van de workshop signaleren en begeleiden door docenten, een voorwaarde.

De theatervoorstelling laten uitvoeren?

Mocht u geïnteresseerd zijn in de theatervoorstelling, neem dan contact op met uw contactpersoon van de GGD of de regionale instelling voor verslavingszorg. De deskundigheidsbevordering waarin de docent kennis opdoet over de aspecten van signaleren en begeleiden, duurt maximaal 2 uur.

BORDSPEL TRIP

Soms kan het lastig zijn om alcohol- en drugsgebruik te bespreken. Het bordspel TRIP is een methode om op een laagdrempelige en speelse manier de onderwerpen onder aandacht te brengen. Daarnaast kan het spel ingezet worden om te achterhalen hoe er door de jongeren wordt gedacht over alcohol en drugs en om zicht te krijgen op hun middelengebruik.

Voor wie?

TRIP is geschikt voor leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs, en voor jongeren met een licht verstandelijke beperking.

Hoe ziet TRIP eruit?

TRIP is een bordspel met pionnen, dobbelstenen, een handleiding en vragenkaartjes. De vragen zijn onderverdeeld in vier categorieën en kleuren: kennis, vaardigheden, meningen en stellingen. Het spel kan gespeeld worden met 3-7 spelers en bijvoorbeeld ingezet worden tijdens een voorlichtingsbijeenkomst over alcohol en drugs op school of op de leefgroep.

TRIP spelen in de klas?

Wilt u het bordspel door een preventiewerker laten begeleiden, neem dan contact op met uw contactpersoon van de GGD of de regionale instelling voor verslavingszorg. De school kan ook het bordspel zelf aanschaffen en het door de docent laten begeleiden. Het bordspel is te bestellen in de webwinkel van het Trimbos-instituut en kost €55,-.

Samenwerkingspartners

- *Be wise, think twice* is ontwikkeld met VSO de Buitenhof (Heerlen).
- *Cool Zeker!* is tot stand gekomen in samenwerking met Helder Theater, GGD Hart voor Brabant en Novadic-Kentron.
- *TRIP* is tot stand gekomen in samenwerking met Brijder Verslavingszorg.

E-mailadres preventiewerker:

**Neem voor overige vragen contact op via
helderopschool@trimbos.nl.**

Colofon

Tekst en uitgave

© 2019, Trimbos-instituut, Utrecht

Susanne Weingart

Daphne Visser

Daniëlle Kriele-Boon

Wilke Heijnen

Helder op School (voorheen: De gezonde school en genotmiddelen)

helderopschool@trimbos.nl

www.helderopschool.nl

Ontwerp en vormgeving

Canon Nederland N.V.